

Vec C-48/24

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

25. január 2024

Vnútroštátny súd:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

24. január 2024

Žalobkyňa v prvostupňovom konaní a odvolateľka:

VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla

Žalovaná v konaní na prvom stupni a odporkyňa:

Valstybinė kalbos inspekcija

...

**LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS (Najvyšší
správny súd, Litva)**

UZNESENIE

24. januára 2024

...

Tento senát Najvyššieho správneho súdu Litvy... [rozhodovacie zloženie súdu a mená zúčastnených osôb]

preskúmala správnu vec v rámci ústneho konania vo veci odvolania ktoré podala žalobkyňa *VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla* (Medzinárodná škola vo Vilniuse) proti rozsudku Krajského správneho súdu Vilnius zo 17. novembra 2022 v správnom konaní, ktoré [táto] odvolateľka... začala proti odporkyni Valstybinė kalbos inspekcija (ďalej len „štátna jazyková inšpekcia“) v súvislosti so zrušením uznesenia.

Senát

rozhodol takto:

I.

1. Prejednávaná vec sa týka sporu medzi odvolateľkou, *VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla* (ďalej len „odvolateľka“ alebo „škola“) a štátnou jazykovou inšpekciou (ďalej len „odporkyňa“ alebo „inšpekcia“) v súvislosti s uznesením inšpekcie č. 30 z 26. mája 2022 (ďalej len „uznesenie“). Na základe zistenia, že 18 zamestnancov školy nezložilo skúšku z ovládania štátneho jazyka na úrovni II. kategórie, ako sa stanovuje v uznesení vlády Litovskej republiky č. 1688 z 24. decembra 2003 „O schválení a vykonávaní kategórií úrovní ovládania štátneho jazyka“, inšpekcia uložila vo svojom uznesení zamestnancom školy, aby do 2. februára 2023 zložili skúšku (alebo predložili potrebné dokumenty) v rámci vyššie uvedenej kategórie. Uznesenie takisto obsahuje upozornenie pre odvolateľku, že jeho nesplnenie bude viesť k uplatneniu sankcií, ako sa stanovuje v právnych predpisoch Litovskej republiky.

Právny rámec. Právo Únie

2. Podľa článku 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“):

„V rámci nasledujúcich ustanovení sa zakazujú obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu na území iného členského štátu. Zakazujú sa aj obmedzenia, ktoré sa týkajú zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu.

Sloboda usadiť sa zahŕňa aj právo zahájiť a vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, založiť a viesť podniky, najmä spoločnosti v zmysle druhého pododseku článku 54, za podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa, pokiaľ ustanovenia kapitoly o pohybe kapitálu nestanovujú inak.“

3. Podľa článku 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (ďalej len „smernica 2005/36/ES“) sa v tejto smernici stanovujú pravidlá, podľa ktorých členský štát, ktorý na svojom území umožňuje prístup k regulovanému povolaniu alebo výkon regulovaného povolania na základe osobitných odborných kvalifikácií, uznáva odborné kvalifikácie získané v jednom alebo vo viacerých členských štátoch a osobe s takými odbornými kvalifikáciami umožňuje vykonávať rovnaké povolanie v tomto štáte, prístup k tomuto povolaniu a výkon tohto povolania. V tejto smernici sa stanovujú aj pravidlá týkajúce sa čiastočného prístupu k regulovaným povolaniam a uznávaniu odborných štáží absolvovaných v inom členskom štáte.

4. V článku 53 ods. 1 smernice 2005/36/ES sa uvádza, že „odborníci využívajúci uznávanie odbornej kvalifikácie majú znalosť jazykov potrebnú na výkon povolania v hostiteľskom členskom štáte“. V článku 53 ods. 2 sa stanovuje, že „členský štát zabezpečí, aby všetky kontroly, ktoré vykonáva príslušný orgán pre kontrolu dodržiavania povinnosti podľa odseku 1, alebo ktoré sa vykonávajú pod jeho dohľadom, boli obmedzené na znalosť jedného úradného jazyka hostiteľského členského štátu alebo administratívneho jazyka hostiteľského členského štátu za predpokladu, že je aj úradným jazykom Únie“. V článku 53 ods. 3 sa stanovuje, že „kontroly vykonávané v súlade s odsekom 2 možno používať vtedy, ak má výkon povolania súvislosť s bezpečnosťou pacientov. Kontroly sa môžu využiť v súvislosti s inými povolaniami v prípadoch, keď existujú vážne a konkrétne pochybnosti o dostatočných odborných jazykových znalostiach vo vzťahu k odborným činnostiam, ktoré zamýšľa vykonávať. Kontroly sa môžu vykonávať len po vydaní európskeho profesijného preukazu v súlade s článkom 4d alebo podľa okolností po uznaní odbornej kvalifikácie.“ V článku 53 ods. 4 sa stanovuje, že „každé overovanie jazykov je primerané činnosti, ktorá sa má vykonávať. Príslušný odborník sa proti takýmto kontrolám môže odvolať podľa vnútroštátneho práva.“

Právny kontext Vnútroštátne právo

5. V článku 14 Ústavy Litovskej republiky sa stanovuje, že štátnym jazykom je litovčina.

6. V článku 2 zákona Litovskej republiky o štátnom jazyku (ďalej len „zákon o štátnom jazyku“) sa stanovuje, že štátnym jazykom Litovskej republiky je litovský jazyk.

7. Podľa článku 6 zákona o štátnom jazyku riaditelia, zamestnanci a úradníci štátnych a komunálnych inštitúcií, orgánov, agentúr, ako aj riaditelia, zamestnanci a úradníci polície, služieb presadzovania práva, komunikačných, dopravných, zdravotníckych zariadení a zariadení sociálneho zabezpečenia a iných zariadení poskytujúcich služby obyvateľom, musia ovládať štátny jazyk podľa jednotlivých kategórií úrovni jazykových znalostí stanovených vládou Litovskej republiky.

8. Vláda v súlade s článkom 6 zákona o štátnom jazyku, uznesením č. 1688 z 24. decembra 2003 „O schválení a vykonávaní kategórií úrovni ovládania štátneho jazyka“ (naposledy zmenenom 16. marca 2022 uznesením vlády Litovskej republiky č. 227; ďalej len „uznesenie“) schválila vytvorenie úrovni ovládania štátneho jazyka a opis postupu ich uplatňovania (ďalej len „opis“). V uvedenom uznesení sa takisto riaditelia štátnych a komunálnych inštitúcií a orgánov, verejných inštitúcií, ktoré vlastní alebo v nich má podiel štát alebo miestne samosprávy, rád regionálneho rozvoja a zariadení poskytujúcich služby obyvateľom poverujú, aby schválili zoznam pozícií štátnych zamestnancov, štátnych úradníkov a zamestnancov, ktorí sú zamestnaní na základe pracovnej zmluvy a dostávajú mzdu zo štátneho rozpočtu, rozpočtu samospráv a iných štátnych finančných prostriedkov, ktorí podliehajú osobitným kategóriám úrovne ovládania štátneho jazyka (bod 2 uznesenia). V uznesení sa ďalej odporúča, aby riaditelia iných štátnych a komunálnych závodov, združení, podnikov, orgánov a organizácií, než sú uvedené v bode 2 tohto uznesenia, stanovili kategóriu úrovne ovládania štátneho jazyka pre pozície, ktorých opis pracovnej náplne zahŕňa komunikáciu s ľuďmi, vypracúvanie alebo vyplňanie dokumentov, a aby vypracovali zoznam takýchto pozícií (bod 3 uznesenia). Pri zamestnávaní cudzincov, ktorým je alebo bola priznaná dočasná ochrana v Litovskej republike, sa kategórie úrovne ovládania štátneho jazyka neuplatňujú v období dvoch rokov od dátumu, keď im bola priznaná dočasná ochrana v Litovskej republike (bod 4 uznesenia).

9. V bode 2 opisu sa uvádza, že účelom kategórie úrovne ovládania štátneho jazyka je posúdiť, ako určitá osoba ovláda štátny jazyk. Pri určovaní kategórie úrovne ovládania štátneho jazyka sa úrovne ovládania zakladajú na Spoločnom európskom referenčnom rámci pre jazyky a opise obsahu jednotlivých úrovni ovládania litovčiny ako cudzieho jazyka, ktoré schválila Štátna komisia pre litovský jazyk na svojom zasadnutí 17. júna 2016, a na opise.

10. Z bodu 6 opisu vyplýva, že existujú tri kategórie úrovne ovládania štátneho jazyka (prvá kategória predstavuje najnižšiu úroveň a tretia najvyššiu). V bode 6.2 opisu sa uvádza, že druhá kategória úrovne ovládania štátneho jazyka zodpovedá úrovni B1 ovládania litovského jazyka (požiadavky na úroveň ovládania litovského jazyka danou osobou sú opísané v bode 5.3 opisu).

11. V bode 5.3 opisu sa uvádza: „Úroveň B1 ‚Prahová hodnota‘ ovládania litovského jazyka (nezávislý používateľ). Osoba je schopná porozumieť hovorenému a písanému textu o známych témach, hovoriť o širokej škále tém z každodenného života a o pracovných témach, opisovať skúsenosti, udalosti, sny,

túžby, želania, uvádzať stručné dôvody, vysvetľovať názory alebo plány, vyplniť základné formuláre dokumentov, písať krátke texty na témy z každodenného života a o práci, vypracovať jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú jej známe alebo ju zaujímajú. Osoba je takisto schopná porozumieť hovorenej reči, písomnému textu a komunikovať.

12. V bode 8 opisu sa uvádza, že druhá kategória úrovne ovládania štátneho jazyka sa vzťahuje na zamestnancov v oblasti vzdelávania, kultúry, zdravotnej starostlivosti, sociálneho zabezpečenia a v iných oblastiach, na štátnych zamestnancov a verejných činiteľov, od ktorých sa vyžaduje, aby mali vzdelanie, ktoré nie je na vyššej úrovni ako vysokoškolské vzdelanie, pomaturitné vzdelanie dosiahnuté pred rokom 2009 alebo stredoškolské odborné vzdelanie dosiahnuté pred rokom 1995, ak musia pravidelne komunikovať s ľuďmi a/alebo vyplňať základné formuláre dokumentov (s výnimkou učiteľov vyučujúcich štátny jazyk).

13. V odôvodneniach zákona Litovskej republiky o vzdelávaní (ďalej len „zákon o vzdelávaní“) sa uvádza, že vzdelávanie je činnosť, ktorej cieľom je poskytnúť osobe základ na plnohodnotný nezávislý život a pomáhať jej neustále zlepšovať svoje zručnosti. ... [podrobný opis významu vzdelávania]

14. V článku 72 ods. 1 zákona o vzdelávaní sa uvádza, že školy cudzích štátov a medzinárodných organizácií (s výnimkou inštitúcií vysokoškolského vzdelávania) sa v Litovskej republike zriaďujú a prevádzkujú v súlade s postupom stanoveným v tomto zákone, medzinárodných dohodách Litovskej republiky a iných právnych aktoch. Vzdelávacie programy cudzích štátov a medzinárodných organizácií (s výnimkou študijných programov vysokoškolského vzdelávania) sa môžu vykonávať (ukončiť) v súlade s postupom stanoveným vládou na základe písomného súhlasu ministra vzdelávania a vedy. Podľa článku 72 ods. 3 zákona o vzdelávaní sa vzdelávacie programy cudzích krajín a medzinárodných organizácií môžu na školách Litovskej republiky vykonávať v iných jazykoch než litovčine. Osobám, ktoré vyštudovali vzdelávacie programy cudzích štátov a medzinárodných organizácií v Litve, vydávajú osvedčenia príslušné cudzie štáty alebo organizácie.

15. V článku 48 ods. 1 zákona o vzdelávaní sa stanovujú požiadavky na vzdelanie a kvalifikáciu osôb, ktoré chcú pracovať ako učelia. V článku 48 ods. 3 tohto zákona sa stanovuje, že učelia, na ktorých sa odkazuje v článku 48 ods. 1 tohto zákona, musia mať kvalifikáciu stanovenú ministrom vzdelávania a vedy. Podľa článku 48 ods. 4 tohto zákona môže osoba, ktorá získala kvalifikáciu v členskom štáte alebo vo Švajčiarskej konfederácii, a ktorá je uznaná podľa postupu stanoveného v zákone Litovskej republiky o uznávaní regulovaných odborných kvalifikácií a ktorá spĺňa požiadavky stanovené v článku 48 ods. 1 a 3 zákona o vzdelávaní, pracovať v Litve ako učiteľ.

16. Vo vyhláške č. V-774 ministra vzdelávania, vedy a športu Litovskej republiky z 29. augusta 2014 „O schválení opisu požiadaviek na kvalifikáciu učiteľov“ (príslušné znenie v tejto veci, najnovšie zmenené vyhláškou č. V-611

ministra vzdelávania, vedy a športu Litovskej republiky z 21. apríla 2022) sa schvaľuje... opis prijatý v rámci vykonávania ustanovení článku 48 ods. [2 a] 3 zákona o vzdelávaní (opis kvalifikácie učiteľov), stanovuje sa v nej, že učители pôsobiaci v programoch všeobecného vzdelávania, odbornej prípravy a neformálneho vzdelávania musia ovládať litovský jazyk, úroveň, na akej ovládajú litovský jazyk, musí spĺňať požiadavky kategórií úrovni ovládania štátneho jazyka schválené v [uznesení] a musia absolvovať kurzy základov litovského jazyka... do jedného roku od začiatku vykonávania zamestnania ako učiteľ, ak počas svojho štúdia neabsolvovali kurz s dĺžkou aspoň 22 hodín alebo za 1 študijný kredit.

17. V bode 26 postupu schváleného v uznesení vlády č. 649 zo 6. júna 2012 „O schválení opisu postupu pre vydávanie, pozastavenie alebo odňatie súhlasu s vykonávaním vzdelávacích programov cudzích krajín alebo medzinárodných organizácií (s výnimkou študijných programov vysokoškolského vzdelávania)“ (znenie príslušné pre túto vec zmenené uznesením vlády Litovskej republiky č. 785 z 28. augusta 2013) sa stanovujú povinnosti držiteľa súhlasu pri vykonávaní programov všeobecného školského vzdelávania cudzieho štátu alebo medzinárodnej organizácie s cieľom zabezpečiť ovládanie štátneho jazyka v súlade so všeobecnými programami... schválenými ministrom vzdelávania a vedy a splniť požiadavky zákona o vzdelávaní a ďalších právnych aktov...

Relevantné skutkové okolnosti

18. Odvolateľka je súkromná vzdelávacia inštitúcia, ktorá v Litve pôsobí od roku 2004. Podľa údajov štátneho centrálného registra podnikov je zakladateľom tejto vzdelávacej inštitúcie občan Litovskej republiky, kým akcionármi sú občania Dánskeho kráľovstva, Fínskej republiky a Spojených štátov amerických... Škola získala schválenie od vlády Litovskej republiky a súhlas ministra vzdelávania, vedy a športu Litovskej republiky, aby mohla vykonávať program Cambridge International AS/A level a programy International Baccalaureate pre prvý a druhý stupeň.

19. V dňoch 19. a 25. mája 2022 inšpekcia vykonala kontrolu toho, ako škola dodržiava zákon o štátnom jazyku a [uznesenie]. Zo správy inšpekcie o kontrole z 26. mája 2022 vyplýva, že kontrola sa týkala týchto dokumentov: i) dokumenty preukazujúce ovládanie štátneho jazyka; ii) uznesenia týkajúce sa osobných záležitostí; iii) dokumenty, ktoré mala inštitúcia odosielať externe; a iv) zmluvy. V správe o kontrole sa zistilo, že: i) 18 zamestnancov školy nezložilo skúšku v súlade s predpísanou kategóriou úrovne ovládania štátneho jazyka (alebo nepredložilo požadované dokumenty); ii) v kontrolovaných písomných materiáloch sa nezistili žiadne jazykové chyby.

20. Na základe uvedenej správy o kontrole odporkyňa prijala uznesenie, ktoré bolo v prejednávanej veci napadnuté a v ktorom: i) sa konštatovalo, že 18 zamestnancov školy nezložilo skúšku (alebo nepredložilo potrebné dokumenty) pre II. kategóriu úrovne ovládania štátneho jazyka, ako sa stanovuje v opise

schválenom v [uznesení]; ii) sa uviedlo, že za túto záležitosť je podľa článku 498 zákona Litovskej republiky o správnych priestupkoch zodpovedný riaditeľ školy; iii) sa uložilo, aby zamestnanci školy do 2. februára 2023 zložili skúšku (alebo predložili požadované dokumenty) pre II. kategóriu úrovne ovládania štátneho jazyka a aby škola o tom do 9. februára 2023 inšpekciu oboznámila.

21. Odvolateľka sa odvolala na Krajský správny súd Vilnius a požadovala zrušenie uznesenia odporkyne. Krajský správny súd Vilnius odvolanie odvolateľky zamietol rozsudkom zo 17. novembra 2022. Odvolateľka sa odvolala na Najvyšší správny súd Litvy.

Senát

dospel k nasledovným zisteniam:

II.

22. Po zistení, že 18 zamestnancov školy (podľa údajov, ktoré predložila odvolateľka, išlo o 5 štátnych príslušníkov EÚ, 4 štátnych príslušníkov USA, 3 štátnych príslušníkov Juhoafrickej republiky, 3 štátnych príslušníkov Austrálie, jedného ukrajinského a jedného moldavského štátneho príslušníka a jedného učiteľa s dvojitým rusko-libanonským občianstvom) nezložilo skúšku (alebo nepredložilo požadované dokumenty) pre II. kategóriu úrovne ovládania štátneho jazyka, ako sa stanovuje v opise schválenom v [uznesení], inšpekcia prostredníctvom napadnutého uznesenia uložila, aby príslušní zamestnanci buď zložili skúšku, alebo predložili požadované dokumenty. Požiadavka uvedená v uznesení sa vzťahuje na administratívnych pracovníkov školy – riaditeľa a zástupcu riaditeľa pre vzdelávanie, ako aj na učiteľov školy.

23. Odvolateľka vo svojom podaní v prvom rade tvrdí, že požiadavka stanovená v článku 6 zákona o štátnom jazyku sa na ňu nevzťahuje, keďže škola podľa jej názoru nie je klasifikovaná ako „zariadenie poskytujúce služby obyvateľom“. V tomto smere odvolateľka tvrdí, že škola je súkromná vzdelávacia inštitúcia, ktorú nezaložil ani štát, ani samospráva, funguje od roku 2004, svoje programy vyučuje v angličtine a zamestnáva zahraničných odborníkov.

24. Odvolateľka zdôrazňuje, že škola v rámci svojich činností dodržiava zákon o štátnom jazyku a v plnej miere si plní svoju povinnosť používať litovský jazyk v situáciách, v ktorých sa to výslovne podľa uvedeného zákona vyžaduje. Napríklad odvolateľka spracúva všetky dokumenty v štátnom jazyku, ako sa to stanovuje v článku 4 zákona o štátnom jazyku a dodržiava požiadavku, že všetky školy musia vyučovať svojich študentov okrem iného aj v štátnom jazyku, ako sa stanovuje v článku 12 tohto zákona. Navyše všetci administratívni pracovníci školy, ktorí sú zodpovední za prvý kontakt s verejnosťou a písomné či telefonické otázky, sú schopní komunikovať a aj komunikujú v plynulej litovčine na primeranej úrovni.

25. V tejto súvislosti odvolateľka poukazuje na skutočnosť, že učitelia v škole neposkytujú služby verejnosti. Učitelia odovzdávajú obsah výučby študentom, ktorých rodičia/opatrovníci si školu dobrovoľne vybrali na vzdelávanie svojich detí a ktorí dobrovoľne uzavreli dohodu o poskytovaní služieb a za tieto služby platia poplatky. V dohode o poskytovaní služieb, ktorá sa uzatvára v litovskom a anglickom jazyku sa uvádzajú programy, ktoré sa môžu študentom poskytovať, konkrétne programy International Baccalaureate (prvý alebo druhý stupeň) alebo Cambridge International AS/A level. Obidva tieto programy sa vyučujú v angličtine. V škole sa žiadne programy nevyučujú v litovčine. Pri výbere školy rodičia chápu, že program sa bude ich deťom poskytovať v angličtine. Podľa odvolateľky škola za vyše 20 rokov svojej činnosti nedostala od rodičov, opatrovníkov ani študentov žiadne sťažnosti, pokiaľ ide o používanie anglického jazyka.

26. V súvislosti s požiadavkou pre učiteľov, aby zložili skúšku zo štátneho jazyka, ako sa stanovuje v uznesení odporkyne, odvolateľka odkazuje aj na dôležitú skutočnosť, že učitelia najprv začínajú v škole pracovať so zmluvou na dobu určitú, a len ak sa rozhodnú zostať v Litve viac ako dva roky, budú zamestnaní na základe zmluvy na doby neurčitú. Podľa informácií, ktoré predložila odvolateľka, nie všetci učitelia, od ktorých sa v uznesení požadovalo, aby zložili skúšku zo štátneho jazyka, mali v úmysle zostať v zamestnaní aj po skončení svojej zmluvy na dobu určitú.

27. Odporkyňa vo svojej odpovedi na odvolanie zaujala stanovisko, že pojem „zariadenie poskytujúce služby obyvateľom“, ako sa stanovuje v článku 6 zákona o štátnom jazyku, je na základe systematickej metódy právneho výkladu jasný, t. j. požiadavky na ovládanie štátneho jazyka sa vzťahujú na „pedagógov“ a „pracovníkov v oblasti vzdelávania“. Podľa odporkyne zákonodarca uviedol v zozname subjektov, ktoré majú povinnosť mať úroveň ovládania štátneho jazyka v rámci II. kategórie, osoby pracujúce vo verejnom sektore (štátni zamestnanci, úradníci), ako aj osoby, ktoré pracujú v určitých oblastiach súkromného sektora (pracovníci v oblasti vzdelávania, kultúry a zdravotnej starostlivosti, ako aj pracovníci v iných oblastiach). Odporkyňa preto nesúhlasí so stanoviskom odvolateľky, že na osoby pracujúce v súkromnom sektore, a to najmä zamestnancov právnických osôb poskytujúcich vzdelávacie služby v súkromnom sektore, sa nevzťahujú požiadavky na ovládanie štátneho jazyka. Odporkyňa v tejto súvislosti poukázala okrem iného na skutočnosť, že súdu prvého stupňa bol predložený list Ministerstva vzdelávania, vedy a športu Litovskej republiky č. SR-2861, v ktorom sa uvádza oficiálne stanovisko, že požiadavky na ovládanie štátneho jazyka sa vzťahujú na všetkých učiteľov pôsobiacich v programoch všeobecného vzdelávania, odborného vzdelávania a neformálneho vzdelávania bez ohľadu na formu právnickej osoby alebo jej vlastnícku štruktúru.

28. Podľa názoru odporkyne požiadavka stanovená v uznesení, aby administratívni pracovníci a učitelia školy zložili skúšku zo štátneho jazyka v predpísanej kategórii, nie je v rozpore z článkom 72 ods. 3 zákona o vzdelávaní, ktorého účelom je poskytnúť príležitosť naučiť sa cudzie jazyky v súlade so

vzdelávacími metodikami z iných krajín. Účelom uznesenia adresovaného administratíve školy a učiteľom, ktorí v škole učia, je zabezpečiť, že splnia požiadavky, pokiaľ ide o kvalifikácie stanovené v právnych predpisoch, a nie zakázať im vykonávať ich funkcie v rámci poskytovania vzdelávacích služieb. Odporkyňa ďalej poukazuje na skutočnosť, že od riaditeľa a zástupcu riaditeľa sa vyžaduje, aby vypracúvali dokumenty v štátnom jazyku, komunikovali s orgánmi štátnej správy, pracovníkmi inštitúcie a rodičmi študentov, a preto spĺňajú všetky kritériá na to, aby sa dospelo k záveru, že sa od nich takisto vyžaduje, aby ovládali štátny jazyk na úrovni II. kategórie. Podľa názoru inšpekcie nie je takáto požiadavka neúmerná a je primeraná sledovanému cieľu.

29. Za takýchto okolností senát dospel k záveru, že v prejednávanej správnej konaní odvolateľka, ktorej bolo adresované napadnuté uznesenie, poskytuje verejné služby, v ktorých sú vymedzené skupiny subjektov viazané právnymi povinnosťami založenými na vopred dohodnutom zámere strán za poplatok poskytovať a dostávať službu vo forme konkrétneho obsahu v anglickom jazyku.

30. V článku 49 prvom odseku ZFEÚ stanovuje, že v rámci ustanovení, ktoré sú uvedené v kapitole 2 hlave IV tretej časti ZFEÚ, sa zakazujú obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu na území iného členského štátu.

31. So zreteľom na okolnosti prejednávanej veci má senát pochybnosti o tom, či právny vzťah, ktorý viedol k sporu, patrí do rozsahu pôsobnosti uvedeného právneho predpisu Únie. V tejto súvislosti je potrebné spomenúť dva protichodné aspekty.

31.1 Aspekt štátnej príslušnosti zakladateľa školy
 Predpokladá sa, že na slobodu usadiť sa môžu odvolávať právnické aj fyzické osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi Únie alebo členskými štátmi EZVO... Z obsahu článku 49 ZFEÚ vyplýva, že sloboda usadiť sa je zaručená na území iného členského štátu, než je štát štátnej príslušnosti zakladajúceho subjektu. V danom správnom konaní je však zakladateľom školy štátny príslušník Litovskej republiky, čo vedie k otázke, či sa daná situácia môže považovať za tzv. vnútroštátnu situáciu, v rámci ktorej sa všetky okolnosti veci obmedzujú na jeden členský štát, a následne sa tak neuplatňuje právo Únie (v prejednávanej veci predovšetkým článok 49 ZFEÚ). Na druhej strane podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora za obmedzenia slobody usadiť sa treba považovať všetky opatrenia, ktoré zakazujú výkon slobody zaručenej článkom 49 ZFEÚ, bránia jej alebo ju robia menej atraktívnou (rozsudok z 22. januára 2015, Stanley International Betting a Stanleybet Malta, C-463/13, EU:C:2015:25, bod 45). Z hľadiska povinnosti vnútroštátnych orgánov vrátane súdov neuplatňovať vnútroštátne právne predpisy, ktoré nie sú v súlade s právom Únie, a skutočnosti, že podľa senátu vedú vnútroštátne právne predpisy, o ktoré v správnom konaní ide, k otázkam súladu s úpravou stanovenou v článku 49 ZFEÚ, malo by sa dospieť k záveru, že v tomto kontexte nie je štátna príslušnosť zakladateľa školy rozhodujúca. V tomto kontexte by sa malo takisto poukázať na to, že akcionári

školy, ktorí spoločne vlastnia podiely tohto vzdelávacieho zariadenia, sú štátnymi príslušníkmi Dánskeho kráľovstva, Fínskej republiky a Spojených štátov amerických, a preto aj, okrem iného, štátnymi príslušníkmi iných členských štátov Únie.

31.2 Aspekt činností školy
Súdny dvor okrem toho rozhodol, že organizácia vyučovania vysokoškolského vzdelávania za odplatu je hospodárskou činnosťou patriacou do pôsobnosti kapitoly 2 hlavy IV tretej časti ZFEÚ, ktorá sa týka slobody usadiť sa, vtedy, keď je vykonávaná štátnym príslušníkom jedného členského štátu v inom členskom štáte stálym a nepretržitým spôsobom prostredníctvom hlavnej alebo vedľajšej prevádzkarne v tomto poslednom uvedenom členskom štáte [rozsudok zo 6. októbra 2020, Komisia/Maďarsko (Vysokoškolské vzdelávanie), C-66/18, EU:C:2020:792, bod 160]. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci však odvolateľka vykonáva program Cambridge International AS/A level, programy International Baccalaureate pre prvý a druhý stupeň, má vnútroštátny súd pochybnosti o tom, či sa v prejednávanej veci za takýchto okolností článok 49 ZFEÚ uplatňuje.

32. Za predpokladu, že situácia v prejednávanej veci patrí do rozsahu pôsobnosti článku 49 ZFEÚ, sa má požiadavka uložená administratívnym pracovníkom a učiteľom súkromného vzdelávacieho zariadenia, kde sa proces výučby organizuje výlučne v angličtine, aby ovládali štátny jazyk na úrovni II. kategórie, podľa názoru senátu považovať za obmedzenie slobody usadiť sa.

33. Ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, obmedzenie slobody usadiť sa je prípustné iba pod podmienkou, že je v prvom rade odôvodnené naliehavým dôvodom všeobecného záujmu a v druhom rade, že rešpektuje zásadu proporcionality, čo znamená, že je spôsobilé koherentne a systematicky zabezpečiť dosiahnutie sledovaného cieľa a že nejde nad rámec toho, čo je na jeho dosiahnutie nevyhnutné (rozsudok zo 6. októbra 2020, Komisia/Maďarsko, C-66/18, EU:C:2020:792, bod 178).

34. Súdny dvor vo svojej judikatúre uznal, že cieľ spočívajúci v podpore a presadzovaní používania jedného z úradných jazykov členského štátu treba považovať za legitímny cieľ, ktorý v zásade odôvodňuje obmedzenie povinností uložených slobodou usadiť sa zakotvenou v článku 49 ZFEÚ (rozsudok Súdneho dvora zo 16. apríla 2013, Las, C- 202/11, EU:C:2013:239, bod 27). Pokiaľ ide o zlučiteľnosť konkrétneho opatrenia obmedzujúceho právo usadiť sa so zásadou proporcionality, Súdny dvor napríklad rozhodol, že právna úprava členského štátu, ktorá bez akejkoľvek výnimky vyžaduje, aby boli programy vysokoškolského vzdelávania poskytované v úradnom jazyku tohto členského štátu, by išla nad rámec toho, čo je nevyhnutné a primerané na dosiahnutie cieľa sledovaného touto právnou úpravou, ktorým je ochrana a podpora tohto jazyka. Takáto právna úprava by podľa Súdneho dvora totiž v skutočnosti viedla k absolútnemu uloženiu povinnosti používať tento jazyk v rámci všetkých programov vysokoškolského vzdelávania s vylúčením akéhokoľvek iného jazyka a bez zohľadnenia dôvodov,

ktoré by mohli odôvodniť, že rôzne programy vysokoškolského vzdelávania sú ponúkané v iných jazykoch. Členské štáty však môžu v zásade zaviesť povinnosť používať svoj úradný jazyk v rámci týchto programov, pokiaľ je takáto povinnosť spojená s výnimkami, ktoré zabezpečia, že v rámci univerzitného vzdelávania sa môže používať iný jazyk než úradný jazyk (rozsudok veľkej komory zo 7. septembra 2022, Boriss Cilevičs a i., C-391/20, EU:C:2022:638, body 84 – 85).

35. Po preskúmaní špecifickej právnej situácie odvolateľky, ako je opísaná vyššie, a predovšetkým po konštatovaní, že sa poskytujú služby programov všeobecného vzdelávania podľa článku 72 ods. 1 zákona o vzdelávaní v kontexte s programami International Baccalaureate pre prvý a druhý stupeň a programom Cambridge International AS/A level, senát dospel k záveru, že v právnom rámci relevantnom pre prejednávanú vec sa nestanovujú žiadne výnimky pre požiadavku pre administratívnych pracovníkov a učiteľov vzdelávacej inštitúcie, aby ovládali litovský štátny jazyk na úrovni II. kategórie. Podľa senátu preto vzniká otázka, či sú požiadavky stanovené vo vnútroštátnom práve za príslušných skutkových a právnych okolností, aké boli zistené v prejednáwanej veci, primerané po prvé vo vzťahu k administratívnym pracovníkom vzdelávacieho zariadenia a po druhé vo vzťahu k učiteľom.

36. Navyše pokiaľ ide o to, že právny vzťah vedúci k sporu vzniká z požiadavky pre občanov cudzích štátov (ako aj členských štátov Únie), ktorí chcú vykonávať povolanie učiteľa v súkromnej vzdelávacej inštitúcii pôsobiacej v Litovskej republike, aby ovládali litovský jazyk na úrovni II. kategórie, treba mať na pamäti, že povolanie učiteľa, učiteľa odbornej prípravy, pedagóga, pedagóga pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi potrebami, logopéda, učiteľa špecializujúceho sa na vzdelávanie hluchých a sluchovo postihnutých študentov, učiteľa špecializujúceho sa na vzdelávanie slepých alebo zrakovo postihnutých študentov, sociálno-vzdelávacieho inštruktora a školského psychológa sú v Litovskej republike regulované povolania. Senát poznamenáva, že za okolností prejednáwanej veci sa nespochybňuje kvalifikácia učiteľov pracujúcich v škole, ale spor vznikol v súvislosti s dodatočnou požiadavkou pre učiteľov, pri ktorej má zodpovednosť za dohľad nad jej vykonaním odporkyňa, a nie príslušné orgány v oblasti vzdelávania.

37. V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií sa stanovujú pravidlá, podľa ktorých členský štát, ktorý na svojom území umožňuje prístup k regulovanému povolaniu alebo výkon regulovaného povolania na základe osobitných odborných kvalifikácií, musí uznať odborné kvalifikácie získané v jednom alebo vo viacerých členských štátoch a osobe s takými odbornými kvalifikáciami umožniť vykonávať rovnaké povolanie v tomto štáte, prístup k tomuto povolaniu a výkon tohto povolania (... článok 1). Podľa článku 53 smernice 2005/36/ES majú mať osoby využívajúce uznávanie odbornej kvalifikácie znalosť jazykov potrebnú na výkon povolania v hostiteľskom členskom štáte... Každé overovanie jazykov je primerané činnosti, ktorá sa má vykonávať...

38. V používateľskej príručke k smernici 2005/36/ES, ktorú vydala Európska komisia (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/40185>), sa uvádza, že hostiteľský členský štát môže vyžadovať znalosť svojho jazyka v prípadoch, keď povaha povolania, ktoré chce určitá osoba vykonávať, odôvodňuje k takejto požiadavke. Jazyková požiadavka však v žiadnom prípade nesmie ísť nad rámec toho, čo je potrebné na vykonávanie daného povolania. Hostiteľský členský štát nesmie systematicky kontrolovať znalosť jazyka u odborníkov, ktorí žiadajú o uznanie svojich kvalifikácií. Povolené je to len pri povolaniach s dôsledkami pre bezpečnosť pacientov, ako sú lekári a zdravotné sestry atď. Pri všetkých ďalších povolaniach sa znalosť jazyka môže kontrolovať len v prípadoch vážnych alebo konkrétnych pochybností a tieto kontroly by mali byť primerané vykonávanej činnosti (používateľská príručka k smernici 2005/36/ES, s. 32).

39. Súdny dvor vo svojej ustálenej judikatúre uznáva, že politika určená na ochranu a podporu jazyka členského štátu, ktorý je národným jazykom aj prvým oficiálnym jazykom, nie je zakázaná. Vykonávanie takejto politiky však nesmie zasahovať do základnej slobody, akou je voľný pohyb pracovníkov. Požiadavky vyplývajúce z opatrení zameraných na vykonávanie takejto politiky preto nesmú byť za žiadnych okolností neúmerne k sledovanému cieľu a spôsob, akým sa uplatňujú, nesmie viesť k diskriminácii štátnych príslušníkov iných členských štátov. Podľa názoru Súdneho dvora napríklad pozícia lektora na plný úväzok na neurčitý čas vo verejných vzdelávacích inštitúciách odbornej prípravy je pozíciou takej povahy, ktorá odôvodňuje požiadavku jazykových znalostí za predpokladu, že daná jazyková požiadavka je uložená ako súčasť politiky na podporu národného jazyka, ktorý je zároveň prvým úradným jazykom, a za predpokladu, že sa táto požiadavka uplatňuje primeraným a nediskriminačným spôsobom (rozsudok Súdneho dvora z 28. novembra 1989, Anita Groener/Minister for Education and the City of Dublin Vocational Educational Committee, C-379/87, EU:C:1989:599, body 19 a 24).

40. Na základe uvedeného má senát pochybnosti, či za okolností, aké sú v prejednávanej veci, je požiadavka na ovládanie štátneho jazyka uložená učiteľom pracujúcim v súkromnom vzdelávacom zariadení, kde je vzdelávací proces organizovaný výhradne v angličtine, zlučiteľná s pravidlami stanovenými v článku 53 smernice 2005/36/ES.

III.

41. ...musí predložiť vec Súdnemu dvoru na prejudiciálne konane... [povinnosť predložiť návrh na prejudiciálne konanie podľa článku 267 tretieho odseku ZFEÚ].

42. Odpoveď na otázky uvedené vo výroku tohto uznesenia má pre prejednanú vec zásadný význam, keďže by takisto umožnila prijať jednoznačné a jasné rozhodnutie o rozsahu, v akom sa požiadavka na ovládanie štátneho jazyka vzťahuje na učiteľov a administratívnych pracovníkov vzdelávacích zariadení,

čím by sa predovšetkým zaručila prednosť práva Únie a okrem iného by tak bolo možné zabezpečiť aj jednotnú vnútroštátnu judikatúru.

Vzhľadom na vyššie uvedené a... [odkaz na ustanovenia procesného práva] senát Najvyššieho správneho súdu Litvy

rozhodol takto:

... [procesné formulácie]

Súdnemu dvoru Európskej únie sa predkladajú tieto prejudiciálne otázky, ktoré majú význam pre prejednávajúcu vec:

„1. Má sa článok 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že do jeho rozsahu pôsobnosti patrí požiadavka stanovená vo vnútroštátnom práve týkajúca sa ovládania štátneho jazyka, ktorá sa uplatňuje na administratívnych pracovníkov a učiteľov vzdelávacieho zariadenia založeného súkromnou fyzickou osobou, pričom toto zariadenie vykonáva medzinárodný program sekundárneho vzdelávania a programy International Baccalaureate pre prvý a druhý stupeň?

2. v prípade kladnej odpovede na prvú otázku, má sa článok 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnym právnym predpisom, ako sú právne predpisy v prejednávanej veci, podľa ktorých sa požiadavka týkajúca sa ovládania štátneho jazyka uplatňuje bez výnimky po prvé na všetkých učiteľov pracujúcich vo vzdelávacom zariadení založenom súkromnou fyzickou osobou, ktoré poskytuje medzinárodný program sekundárneho vzdelávania a programy International Baccalaureate pre prvý a druhý stupeň, a po druhé na administratívnych pracovníkoch takéhoto vzdelávacieho zariadenia bez ohľadu na okolnosti špecifické pre činnosti dotknutého vzdelávacieho zariadenia?

3. Má sa článok 53 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnym právnym predpisom, ako sú právne predpisy v prejednávanej veci, podľa ktorých sa požiadavka týkajúca sa ovládania štátneho jazyka uplatňuje bez výnimky na všetkých učiteľov pracujúcich vo vzdelávacom zariadení založenom súkromnou fyzickou osobou, ktoré poskytuje medzinárodný program sekundárneho vzdelávania a programy International Baccalaureate pre prvý a druhý stupeň, bez ohľadu na okolnosti špecifické pre činnosti dotknutého vzdelávacieho zariadenia?“

...

[štandardné procesné formulácie a zloženie súdu]